

ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ

Редакція збірника наукових праць «Термінологічний вісник» приймає до друку оригінальні, раніше не публіковані науково-теоретичні, науково-популярні, дослідницькі статті з таких термінознавчих проблем:

- загальні питання термінології;
- історія українського термінознавства;
- галузеве термінознавство;
- слов'янське термінознавство;
- теорія термінографії та практика укладання галузевих словників;
- термінологічні бази та банки даних;
- термін і проблеми стандартизації;
- міжгалузеві та міжкультурні виміри термінознавства;
- термін і міжмовні аспекти комунікації; термінологічні проблеми

перекладу;

- фахова мова як мова спеціальності в умовах професійної освіти;
- культура фахової мови;
- методологія сучасного термінознавства.

Обсяг статті – до 20 сторінок друкованого тесту.

Стаття повинна мати такі компоненти: шифр УДК; ORCID (обліковий запис можна створити за покликанням <https://orcid.org/>); ініціали та прізвище автора; місто, країна; назва статті; анотація та ключові слова українською мовою; текст статті; список літератури; умовні скорочення (за потреби); назва статті, ім'я та прізвище автора, розширенна анотація та ключові слова англійською мовою. Редакційна колегія залишає за собою право на рецензування, редагування, скорочення і відхилення статей.

За структурою стаття має відповідати вимогам, затвердженим Постановою президії ВАК України від 15.01.2003 р. № 7-05/1 «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України», й містити такі елементи: *постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано порушення певної проблеми і на які спирається автор; виокремлення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячено статтю; формулювання мети статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки за проведеним дослідженням і перспективи розвідок у цьому напрямку.*

ДЛЯ ОПУБЛІКУВАННЯ СТАТТІ АВТОРОВІ НЕОБХІДНО ПОДАТИ В ЕЛЕКТРОННОМУ ВАРИАНТІ:

1. Заявку українською та англійською мовами.
2. Текст статті, оформленний відповідно до вимог. Назва файлу має містити прізвище автора, наприклад: Василенко_стаття.doc; Василенко_заявка.doc.
3. Статті здобувачів наукового ступеня доктора філософії має завізувати науковий керівник фразою «До друку рекомендую» із зазначенням свого наукового ступеня, посади, ініціалів та прізвища.

ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ

Технічні параметри: набір тексту виконувати в редакторі MS Word, формат файла .doc або .docx; формат сторінки A4; шрифт Times New Roman; розмір кегля – 14; міжрядковий інтервал – 1,5; абзац – 1,0 см; береги (ліворуч, праворуч, угорі, внизу) – 2,0 см.

1 рядок, ліворуч – індекс УДК;

2 рядок – ORCID;

3 рядок, по центру, великими літерами – ініціали та прізвище автора (авторів);

4 рядок, по центру – місто, країна;

5 рядок, по центру, великими літерами – назва статті;

6 рядок, курсив, 12 кегль – текст анотації (400 – 500 знаків) та ключові слова (80 – 100 знаків) українською мовою. Слово «анотація» не пишемо, «ключові слова» подаємо розрідженим шрифтом (див. опція головна / шрифт / додатково / інтервал / розріджений / 1 pt);

7 рядок – текст статті;

через 1 інтервал після тексту великими літерами, 12 кегль, по центру – УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ;

через 1 інтервал після тексту (або умовних скорочень, якщо є) великими літерами, 12 кегль, по центру – ЛІТЕРАТУРА;

через 1 інтервал після літератури 12 кеглем – ім’я та прізвище автора англійською; рядком нижче, великими літерами, 12 кегель – назва статті англійською; рядком нижче, 12 кегель – розширенна анотація (2000 знаків) і ключові слова англійською мовою; наступний рядок великими літерами, 12 кегль, по центру – REFERENCES.

Ініціали та прізвище оформлюємо за таким зразком: напр., Л.А. Булаховський.

Цитування та текстове покликання на літературні джерела здійснюємо за стилем APA, наприклад (Василенко, 2012; Василенко & Шевчук, 2015; Smith,

Morton & Colby, 2017); сторінку зазначаємо через двокрапку, наприклад (Василенко, 2012: 16).

У тексті статті поряд із прізвищем учених обов'язково зазначаємо рік дослідження (роки досліджень), на яке покликається автор статті. Вносимо відповідне дослідження до списку літератури.

Наприклад:

Стрімкі мовні процеси, зумовлені радикальними суспільно-політичними змінами, завжди викликали велике зацікавлення з боку багатьох лінгвістів (Баранников, 1919; Винокур, 1923; Гилевич, 1971; Аксьонова, 1968; Багмут, 1968; Бурячок, 1983; Лейчик, 1983; Панько, 1992 та ін.).

Ілюстративні матеріали називаємо та нумеруємо за порядком їх розташування в тексті. В електронному вигляді ілюстрації повинні бути виконані високоякісно, збережені у форматах *.tif, *.eps або *.jpg. Назви ілюстративних матеріалів наводити над ними (*Таблиця*) та під ними (*Рисунок, Схема, Діаграма, Карта*) окремим текстовим рядком, напр.:

Таблиця 2. Мовна самоідентифікація жителів областей України

Рисунок 1. Меню вікна «Афіксальні моделі»

Схема 1. Класифікація термінів-варіантів

Діаграма 4. Національна та мовна ідентичність мешканців міст Луганщини (2001 р.)

Карта № 2. Рефлекси давнього [i] після шиплячих

Набирати таблиці у програмах Word або Excel. Примітки та виноски до таблиці друкувати безпосередньо під нею. Розмір шрифту тексту таблиць можна зменшити (до 8 – 10 pt).

Усі нестандартні шрифти, використані автором (авторами), потрібно обов'язково надіслати з текстом статті.

Спеціальні символи: розрізняти внутрішні та зовнішні лапки; лапки в українських текстах використовувати лише друкарські «», проте “” – в іншомовних текстах; розрізняти знаки дефіса (-) і тире (–). Ілюстративний матеріал (окрім лексеми, цитати зі словників, публіцистичних, наукових текстів тощо) подавати курсивом.

ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Література і References оформлюємо за міжнародним бібліографічним стандартом **APA:** <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>. Зразки оформлення наводимо нижче (остання сторінка цього документа).

Схема бібліографічного покликання:

– автор (и) (транслітерація);

- назва статті (транслітерація);
- [переклад назви статті англійською мовою у квадратних дужках];
- назва українського джерела (транслітерація);
- [переклад назви джерела англійською мовою у квадратних дужках – парафраз (для журналів можна не робити)];
- вихідні дані з позначеннями англійською мовою, або тільки цифрові;
- позначення мови статті (In Ukr.).

УВАГА! Українськомовні й російськомовні джерела необхідно транслітерувати (в розділі «References»). Рекомендуємо використовувати для української мови «Публічну систему транслітерації українського алфавіту латиницею» (наприклад: <http://ukrlit.org/transliteratsiia>), а для російської – систему транслітерації «ТРАНСЛІТ СС» (<https://translit.cc/>).

ЗРАЗОК СТАТТІ

УДК 811.161.2'38'42:373.46

<https://orcid.org/0000-0002-6722-1263>

Н.О. ЯЦЕНКО

м. Київ, Україна

ПОЛІТИЧНИЙ ЛЕКСИКОН У МОВОМИСЛЕННІ Л.М. КРАВЧУКА

Стаття присвячена семантико-функціональному аналізові суспільно-політичного лексикону Л.М. Кравчука. Виокремлено найактуальніші тематичні групи лексики, висвітлено його роль як модернізатора української політичної думки кінця ХХ ст., що забезпечує активне становлення і функціонування національного політичного дискурсу.

Ключові слова: *суспільно-політична лексика, політичний дискурс, публіцистика, тематичні групи, ідіостиль, державницьке мислення діяча.*

Пріоритетним напрямком сучасної лінгвістики є висвітлення проблем взаємовідносин мови та політики. Студії мовознавців із теорії політичного дискурсу зазвичай орієнтовані на вивчення лексико-семантичної системи мови, що безпосередньо пов'язане з динамікою соціального життя, з фокусуванням уваги суспільства на інших сферах його існування і соціальних цінностях. Перспективним у цьому аспекті є дослідження суспільно-політичної лексики (СПЛ), позаяк саме її вважають спеціалізованою для політичної комунікації.

Широкий спектр зацікавлень науковців викликає суспільно-політичний узус української мови кінця ХХ ст. І це цілком закономірно, адже вказані хронологічні межі пов'язані з переломними моментами в житті суспільства, що не могли не віддзеркалитися в мові.

Постать Л.М. Кравчука – першого Президента України доби незалежності – вже давно перебуває у фокусі уваги вітчизняних учених, насамперед істориків, політологів, письменників. Лінгвістичне вивчення лексичного словника новітнього періоду є актуальним і перспективним, оскільки дає відомості про становлення та збагачення суспільно-політичної лексики в певний історичний період (останнє десятиліття ХХ ст.), своєрідність її функціонування у мові державного діяча. Мета пропонованої статті – проаналізувати політичний лексикон у націософському дискурсі Л.М. Кравчука, актуалізувавши лексичний матеріал із його виступів, інтерв'ю,

прес-конференцій, брифінгів, які увійшли до видання Леонід Кравчук «Є така держава – Україна» (1992) й донедавна не були об'єктом лінгвістичного аналізу.

У науковому обігу функціонує визначення СПЛ як «неоднорідної за складом макроструктури одиниць різного походження, спрямованих ідеологічно та спеціалізованих лексично, семантично і фразеологічно для вираження понять із галузі суспільного, політичного, соціального, економічного, морально-етичного життя соціуму» (Холявко, 2004: 5). Тематичну модель СПЛ 90-х років ХХ ст. складають опорні категорії політичного дискурсу: «Суспільство», «Держава», «Політика», «Соціальні класи та верстви», «Право», «Економіка», «Мораль». [...]

ЛІТЕРАТУРА

Карпіловська, Є.А., Кислюк Л.П., Клименко, Н.Ф., Крітська, В.І., Пуздирєва, Т.К. & Романюк, Ю.В. (2017). *Вплив суспільних змін на розвиток української мови*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.

Кокотюха, А.А. (2009). *Леонід Кравчук*. Харків: Фоліо.

Кравчук, Л. (1992). *Є така держава – Україна. Матеріали з виступів, інтерв’ю, прес-конференцій, брифінгів, відповідей на запитання*. Київ: Глобус.

Nina Yatsenko

POLITICAL LEXICON IN L.M. KRAVCHUK'S SPEECH

The paper contains semantic and functional analyses of L.M. Kravchuk's social and political lexis. The thematic classification of language units is based on pragmatic and syntagmatic relations between lexeme of the social and political vocabulary. The core of the classification are the basic categories of political discourse such as “society”, “state”, “politics”, “social classes”, “law”, “economics” and “moral”. The attention is drawn to synonymous and phraseological richness of language of great political figure. It is pointed the L.M. Kravchuk played an important role in modernization of the Ukrainian political thought of the end of the 20th century, had influence on establishment and functioning of the national political discourse [...]

Keywords: social and political lexis, political discourse, journalism, thematic groups, individual style, personal state mentality.

REFERENCES

Karpilovska, Ye.A., Kysliuk, L.P., Klymenko, N.F., Krytska, V.I., Puzdyrieva, T.K., Romaniuk, Yu.V (2017). *Vplyv suspilnykh zmin na rozvytok ukrainskoi movy* [Impact Of Social

Change On The Development Of The Ukrainian Language]. Kyiv: Vydavnychiy dim Dmytra Buraho (in Ukr.).

Kokotiukha, A.A. (2009). *Leonid Kravchuk*. Kharkiv: Folio (in Ukr.).

Kravchuk, L.(1992). *Ye taka derzhava – Ukraina. Materialy z vystupiv, interviu, pres-konferentsii, bryfinhiv, vidpovidei na zapytannia* [There is a Country – Ukraine. Materials From Speeches, Interviews, Press Conferences, Briefings, Answers to Questions]. Kyiv: Hlobus (in Ukr.).

АРА – СТИЛЬ ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Література (кирилиця)	References (латиниця)
Книга одного автора	
Масенко, Л.Т. (2017). <i>Мова радянського тоталітаризму</i> . Київ: КЛІО.	Masenko, L.T. (2017). <i>Mova radianskoho totalitaryzmu [Language of Soviet Totalitarianism]</i> . Kyiv: KLIO (in Ukr.).
Книга кількох авторів	
Д'яков, А.С., Кияк, Т.Р. & Куделько, З.Б. (2000). <i>Основи термінотворення. Семантичні та соціолінгвістичні аспекти</i> . Київ: КМ Academia.	Diakov, A., Kyak, T.H. & Kudelko, Z.B. (2000). <i>Osnovy terminotvorennia. Semantichni ta sotsiolingvistichni aspekyt [Fundamentals of Term Creation. Semantic and Socio-Linguistic Aspects]</i> . Kyiv: KM Academia (in Ukr.).
Частина книги	
Клименко, Н.Ф. (2017). Детермінування та термінування лексики в сучасній українській мові. У Є.А. Карпіловська, Л.П. Кислюк, Н.Ф. Клименко, В.І. Крітська, Т.К. Пуздирєва & Ю.В. Романюк (2017). <i>Вплив суспільних змін на розвиток української мови</i> (с. 122–183). Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.	Klymenko, N.F. (2017). Determinuvannia ta terminuvannia leksyky v suchasnii ukrainskii movi [Determinologisation and Terminologisation of Vocabulary in Modern Ukrainian]. In Ye.A. Karpilovska, L.P. Kysliuk, N.F. Klymenko, V.I. Krytska, T.K. Puzdyrieva & Yu.V. Romaniuk (2017). <i>Vplyv suspilnykh zmin na rozvytok ukrainskoi movy</i> [Influence of Social Changes on the Ukrainian Language Development] (pp. 122–183). Kyiv: Vyadvnychyi dim Dmytra Buraho (in Ukr.).
Книга за редакцією	
Кибрик, А.А., Кобозева, И.М. & Секерина, И.А. (Ред.) (2010). <i>Современная американская лингвистика: фундаментальные направления</i> (4-е изд.). Москва: КД «ЛИБРОКОМ».	Kibrik, A.A., Kobozeva, I.M. & Sekerina, I.A. (Ed.) (2010). <i>Sovremennaya amerikanskaya lingvistika: fundamental'nye napravleniya</i> [Fundamental Trends of Modern American Linguistics] (4 th ed.). Moscow: KD “LIBROKOM” (in Rus.).
Багатотомне видання	
Бурячок, А.А. (Ред.) (2006). <i>Словник синонімів української мови</i> (Т.1–2). Київ: Наукова думка.	Buriachok, A.A. (Ed.) (2006). <i>Slovnyk synonimiv ukrainskoi movy</i> [Ukrainian Language Dictionary of Synonyms](T.1–2). Kyiv: Naukova dumka (in Ukr.).
Частина багатотомного видання	
Бахтин, М.М. (1996). Проблема речевых жанров. В Бахтин, М.М. (1996). <i>Собрание сочинений</i> (Т. 1–7). (Т. 5: Работы 1940-х – начала 1960-х годов. Москва, 1996. С. 159–206). Москва: Русские словари.	Bahtin, M.M. (1996). Problema rechevyh zhanrov [Problem of Speech Genres]. In Bahtin, M.M.(1996) . <i>Sobranie sochinenij</i> [Collected Works] (Vol. 1–7). (Vol. 5: Works of the 1940s – the early 1960s, pp. 159–206). Moscow: Russkie slovari (in Rus.).
Стаття одного автора в періодичному виданні	
Яценко, Н.О. (2019). Політичний лексикон у мовомисленні Л.М. Кравчука. <i>Термінологічний вісник</i> , 5, 235–242.	Yatsenko, N.O. (2019). Politychnyi leksikon u movomyslenni L.M. Kravchuka [Political Lexicon in L.M. Kravchuk's Speech]. <i>Terminolohichnyi visnyk</i> [Terminological Bulletin], 5, 235–242 (in Ukr.).
Стаття кількох авторів в періодичному виданні	
Kazymyrova, I. & Chernobrov, Yu. (2019). History of linguistic term: lexicographic aspect. <i>Термінологічний вісник</i> , 5, 366–373.	Kazymyrova, I. & Chernobrov, Yu. (2019). History of linguistic term: lexicographic aspect. <i>Terminological Bulletin</i> , 5, 366–373 (in Ukr.).

	<i>Bulletin], 5, 366–373 (in Eng.).</i>
Статті (тези) в матеріалах конференцій	
Халиновська, Л.А. (2012). Пароніми в українській авіаційній термінології. У В.Л. Іващенко (Відп. ред.) <i>Українська мова у XXI столітті: традицій і новаторство : Тези доповідей II Всеукраїнського форуму молодих учених (Київ, 24–26 квітня 2012 року)</i> (с. 325–328). Київ: ГУМ НАНУ.	Khalinovska, L.A. (2012). Paronymy v ukraainskii aviatsiinii terminolohii [Paronyms in Ukrainian Aviation Terminology]. In V.L. Ivashchenko (Ed.) <i>Ukrainska mova u 21 stolitti: tradytsii i novatorstvo : Tezy dopovidei II Vseukrainskoho forumu molodykh uchenykh (Kyiv, April 24–26, 2012)</i> [Ukrainian Language in the 21 st century: traditions and innovations : Abstracts of the 2 nd All-Ukrainian Forum of Young Researchers] (p. 325–328). Kyiv: IUM NANU (in Ukr.).
Автореферати дисертацій	
Васецька, О.І. (2018). <i>Формальна та семантична варіативність синтаксичних термінів</i> [Автореф. дис. ... канд. фіол. н.]. Інститут української мови НАН України.	Vasetska, O.I. (2018). <i>Formalna ta semantychna variatyvnist syntaksychnykh terminiv</i> [Formal and Semantic Variance of the Ukrainian Syntactic Terms] [Synopsis of PhD thesis]. Institute of the Ukrainian Language (in Ukr.).
Дисертації	
Коляденко, О.О. (2018). <i>Лексико-семантична репрезентація концепту страх в українській наївній та науковій картинах світу</i> [Дис. ... канд. фіол. н.]. Інститут української мови НАН України.	Koliadenko, O.O. (2018). <i>Leksyko-semantychna reprezentatsiia kontseptu strakh v ukrainskii naivnii ta naukovii kartynakh svitu</i> [Concept “Fear” Lexical-Semantic Representation in Ukrainian Naïve and Scientific World View] [Unpublished PhD thesis]. Institute of the Ukrainian Language of NAS of Ukraine (in Ukr.).
Електронні публікації	
Пономарів, О. (2009). <i>Про мову реклами</i> . URL: http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/mova-reklamy .	Ponomariv, O. (2009). <i>Pro movu reklamy</i> [About the Language of Advertising]. Retrieved from http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/mova-reklamy (in Ukr.).